

- I. Metodika hlavního oboru – HRA NA KLAVÍR***
- II. Metodika hlavního oboru – HRA NA KYTARU***
- III. Metodika hlavního oboru – ZPĚV***
- IV. Metodika hlavního oboru – HRA NA TROMBON***
- V. Metodika hlavního oboru – HRA NA VIOLONCELLO***
- VI. Metodika hlavního oboru – HRA NA TRUBKU***
- VII. Metodika hlavního oboru – HRA NA VIOLU***
- VIII. Metodika hlavního oboru – HRA NA KONTRABAS***
- IX. Metodika hlavního oboru – HRA NA AKORDEON***
- X. Metodika hlavního oboru – HRA NA HOUSLE***
- XI. Metodika hlavního oboru – HRA NA FLÉTNU***
- XII. Metodika hlavního oboru – HRA NA BICÍ NÁSTROJE***
- XIII. Metodika hlavního oboru – HRA NA HOBOJ***
- XIV. Metodika hlavního oboru – HRA NA LESNÍ ROH***
- XV. Metodika hlavního oboru – HRA NA KLARINET***
- XVI. Metodika hlavního oboru – HRA NA VARHANY***
- XVII. Metodika hlavního oboru – HRA NA FAGOT***
- XVIII. Metodika hlavního oboru – HRA NA TUBU***
- XIX. Metodika hlavního oboru – HRA NA ZOBCOVOU FLÉTNU***
- XX. Metodika hlavního oboru – HRA NA SAXOFON***
- XXI. Metodika hlavního oboru – HRA NA CEMBALO***
- XXII. Metodika hlavního oboru – HRA NA ELEKTRICKOU KYTARU***
- XXIII. Metodika hlavního oboru – HRA NA BAROKNÍ PŘÍČNOU FLÉTNU***
- XXIV. Metodika hlavního oboru – HRA NA BASOVOU KYTARU***

I. Otázky k absolventské zkoušce z umělecko – pedagogické přípravy

Metodika hlavního oboru – HRA NA KLAVÍR

1. Vývoj klávesové pedagogiky od roku 1450 – nejstarší školy pro klávesové nástroje. Hlavní zásady moderní klavírní metodiky pro elementární výuku. Srovnání se zastaralými formami práce.
2. Klavírní škola C. Ph. E. Bacha a D. G. Türka. Práce se zvukovými materiály v dětském klavírním vyučování. Praktické příklady poslechových skladeb a nahrávek klavírních škol a přednesových skladeb.
3. Pohovořte o českých klavírních školách používaných v minulosti a současnosti. Porovnejte je z hlediska moderní klavírní metodiky.
4. Pohovořte o zahraničních klavírních školách používaných v současnosti. Porovnejte je z hlediska moderní klavírní metodiky.
5. Moderní klavírní školy pro začátečníky u nás a v zahraničí. Jejich charakteristika, srovnání a vzájemné doplňování materiálů. Talentová přijímací zkouška do ZUŠ.
6. Která česká či zahraniční metodická literatura vás zaujala a čím? Pohovořte o díle a vysvětlete, co je pro vás přínosné. Klavihrátky a jejich využití ve výuce.
7. Specifičnost výuky dětí předškolního věku. Učební materiály a pomůcky. Základní druhy úhozu. Seznámení žáka s notovým textem a hra z not. Postupy užívané v minulosti a současnosti. Pedalizace.
8. Výuka dospělých začátečníků, učební materiály. Metodika improvizace na ZUŠ – materiály, formy práce.
9. Dětská klavírní etuda. Výběr, metodika, nejužívanější sbírky. Vybavení klavírní třídy.
10. Metodika tříruční a čtyřruční hry. Výběr repertoáru pro žáky ZUŠ. Motivace žáků, spolupráce učitele s rodiči.
11. Hra stupnic a akordů. Technická cvičení – jejich význam a moderní sbírky. Výuka intervalů.
12. Problematika polyfonní hry. Ornamentika, pedalizace, urtext. Vhodné materiály v metodické posloupnosti. Hudební paměť.
13. Klasicismus. Sonatina, rondo, variace. Vysvětlení formy žákovi. Příklady nácviku, materiály. Tréma a její zvládnutí.
14. Romantická klavírní literatura a skladby 20.st. Práce s hudebním textem, frázování, pedalizace, materiály. Hudební představa, práce s metaforou.
15. Stavba hodiny. Pohybová a pocitová cvičení. Příprava žáka na veřejný koncert, soutěž. Výběr repertoáru, hodnocení žákova vystoupení, typy dětských soutěží.

II. Otázky k absolventské zkoušce z umělecko – pedagogické přípravy **Metodika hlavního oboru – HRA NA KYTARU**

- 1) Postup při výběru vhodného nástroje pro žáka.
Jiří Nečekal: Kytarová příprava (rozbor, užití v praxi)
- 2) Popis nástroje, správné držení kytary při hře.
Tomáš Ille: Klasická kytara krok za krokem (rozbor, užití v praxi)
- 3) Pravá ruka, označení prstů, přípravná pozice, apoyando, tirando.
Tatiana Stachak: Kytarová první třída (rozbor, užití v praxi)
- 4) Levá ruka, označení prstů, přípravná pozice, hra jednohlasu.
Iveta Hlavatá: Hrátky s flétnou, písničkami a pastelkami, Jan a Eva Kvapilovi: Flautoškola 2 (rozbor, užití v praxi)
- 5) Metodický postup při nácviu výměny poloh.
Ivan Boreš: Korsické melodie, T.Stachak: Kytarová extra třída
- 6) Metodický postup při výuce akordové hry, znalost kadenci a jejich uplatnění v praxi.
Jiří Jirmal: Škola hry na kytaru pro začátečníky, Rostislav Coufal: Hra akordů a doprovodů, Improvizace, Hra v kapele, zpěvník: Já písnička 1, (rozbor, užití v praxi),
- 7) Praktické využití doprovodné hry, vedení žáka ke schopnosti improvizace.
Rostislav Coufal: Hra akordů a doprovodů, Improvizace, Hra v kapele, Tatiana Stachak: Kytarová první třída, zpěvník: Já písnička 1,2 (rozbor, užití v praxi)
- 8) Metodický postup při nácviu akordů, legata, barré, flagiolettů.
Tatiana Stachak: Kytarová extra třída (rozbor, užití v praxi)
- 9) Metodický postup při nácviu akordových rozkladů, arpeggií, tremola, rasguada, pizzicata, staccata, kytarové poklepy.
Tatiana Stachak: Charakteristické etudy pro kytaru 1,2 (rozbor, užití v praxi)
- 10) Metodický postup při zadávání přednesové skladby, nácviu, frázování, dynamika.
Ctibor Süsser: Kytarová škola 2 (rozbor, užití v praxi)
- 11) Didaktické zásady při výběru přednesových skladeb.
Lukáš Sommer: Chci být kytaristou (rozbor, užití v praxi)
- 12) Příprava žáka na veřejné vystoupení, tréma a její odstranění.
Tatiana Stachak: Žák a učitel I., II., III. (rozbor, užití v praxi)
- 13) Příprava žáka na soutěže.
Štěpán Rak: Minutová sóla (rozbor, užití v praxi)
- 14) Hra v souboru, souhra, dynamika, pódiová praxe.
Rostislav Coufal: Práce s kytarovým orchestrem na ZUŠ a konzervatořích (rozbor, užití v praxi)
- 15) Vybavení učebny pro výuku hry na kytaru.
- 16) www.kytary.cz, www.guitarcentre.cz, www.houdek.cz, www.thomann.de
M. Zelenka - J. Obrovská: I. Album pro kytaru (rozbor, užití v praxi)

III. Otázky k absolventské zkoušce z umělecko – pedagogické přípravy

Metodika hlavního oboru – ZPĚV

1. **Stavba a fyziologie hlasového orgánu.**

Stavba hrtanu, chrupavka štítná, prstencová, velký sval hlasivkový, subglotický tlak, amplituda, stavba hrtanu, umístění a schematický popis hlasivek; fyziologie fonace-kmitání hlasivek; fyzikální podmíněnost síly, výšky, délky a barvy hlasu/tónu. Pojmy: glottis, epiglottis, základní a primární. Význam znalosti hlas. fyziologie pro pedagoga zpěvu.

2. **Registrální struktura ženského a mužského hlasu.**

Rejstřík hrudní, střední, hlavový; přechodové polohy / diagnostika hlasového typu; falzet x fistule; význam mísení rezonancí hlavové a hrudní za dechové opory; hlasová divergence x konvergence. Tvorba ponticella a scelování hlas. struktury shora jako metodický postup pedagoga. Chyby pedagoga v technické výstavbě hlasu.

3. **Dětský hlas, mutace a postmutační období.**

Vývoj hlasu od prenatalu; aktuální problém dětského hlasu (hlas. divergence, negativní pěvec. vzor, fyzická ochablost dech. ústrojí, forze aj.); předmutační příprava, mutační krize, postmutační úprava hlasu u chlapce; projevy mutačních změn u dívky; význam hlasové hygieny v době mutace. Přístup pedagoga k žákovi v době mutace.

4. **Vliv hormonů na hlas (kastrace, klimakterium, stařecká mutace, premenstruační syndrom aj.). Vývojové hlasové poruchy.**

Kastrace / specifika hlasu kastráta; vliv hormonálního cyklu na hlas ženy (projevy předmenstruační laryngopatie – význam hlas. hygieny); hlas. projevy menopauzy; stařecká mutace u muže, virilizace hlasu u ženy. Prevence vývojových poruch (nedokonaná mutace, setrvalý hlas fistulový). Možnosti pedagoga v rámci této problematiky.

5. **Respirační ústrojí a pěvecké dýchání.**

Stavba a funkce respiračního ústrojí popis (horních a dolních cest dýchacích); princip brániční opory hlasu (appoggio della voce); dýchací fáze s fonací a bez fonace; dýchání kostální, kosto-abdominální, abdominální – vliv tělesné konstituce. Výcvik dechové techniky, dechová cvičení, metodické pokyny.

6. **Artikulačně rezonanční systém a pěvecká rezonance.**

Rezonátory nadhrtanové a podhrtanové; lebeční rezonanční dutiny; vztah dechové techniky (appoggio della voce) a výcviku rezonance; popis mluvidel; dělení hlásek a samohlásek. Metodické pokyny k výcviku rezonance (pojmy: maska, kopule, choány, zívání aj.), správné vokalizace a artikulace (význam uvolněné spodní čelisti, aktivita rtů).

7. **Hlasové poruchy funkční. Hlasová hygiena.**

Hlasová hygiena a správná pěvec. technika jako prevence funkčních poruch; hyperkinéza a hypokinéza fonační (projevy, léčba), význam hlas. klidu (pojmy: fonastenie, dysfonie); chronická nedomykavost hlasivek a její léčba; hlasový uzlík a jeho léčba. Význam pedagoga v prevenci hlasových poruch. Hlas. hygiena v užším a širším (životní styl) slova smyslu.

8. **Onemocnění respiračního ústrojí. Hlasové poruchy organické.**

Zánět nosohltanu a rýma (vznik, projevy, prevence). Zánět hltanu (tonsilitida, pharyngitida) a hrtanu (laryngitida), vývoj hlasové indispozice, význam hlas. klidu, léčba (léky, inhalace apod.). Projevy laryngitidy (dysfonie, afonie) – akutní nedomykavost a její léčba. Pedagogova práce s indisponovaným žákem.

9. Výuka zpěvu na ZUŠ v rámci RVP – ŠVP. Struktura vyučovací hodiny.

Studijní zaměření 'zpěv' v RVP; předměty povinné, nepovinné, povinně volitelné v ŠVP a jejich hodinová dotace; pedagogická dokumentace učitele zpěvu; koncepce hodiny (např. procvičovací x hodina před vystoupením); struktura vyuč. jednotky (rozezpívání, tech. cvičení, práce na písni apod.) a význam zpětné vazby pedagoga. Vybavení třídy sól. zpěvu.

10. Osobnost pěveckého pedagoga. Metodická literatura.

Odborná a didaktická erudice pedagoga zpěvu a jeho lidský profil; pedagog teoretik, praktik, typ smíšený; pedagog jako vzor; pedagogická komunikace s žákem stabilním x labilním. Charakteristika vybraných titulů metodické literatury (např. Tichá: Učíme děti zpívat; Chládková: Slabikář začínajícího zpěváčka; spisy J. Vrchotové-Pátové, J. Soukupa, J. Bara)

11. Hlasové obory v sólové koncertní a operní praxi.

Charakteristika oborů příp. dalších podoborů (barva, rozsah, psychologická konotace apod.): koloraturní, subretní, lyrický, dramatický soprán, mezzosoprán/alt, hluboký alt, buffo, lyrický dramatický tenor, lyrický, dramatický baryton, basbaryton, bas, profundní bas – příklady typických rolí. Specifikum contratenora. Zpěv v písňové literatuře.

12. Hlasové obory ve sborové praxi. Základy metodiky sborového zpěvu.

Zpěv společný, společenský, sborový zpěv koncertní; amatérský x profesionální sbor; dělení sborů dle počtu zpěváků; hlas. obory ve sboru dětském, ženském, mužském, smíšeném (přibližné rozsahy); význam určení hlas. diagnózy sbormistrem; zpěv a cappella, střídavý dech, rytmický synchron, hlasová homogenita, shodná reaktivita na dirigentovo gesto.

13. Staroitalská pěvecká škola.

Vznik opery a hlavní centra v barokní Itálii; kastrátské umění – rozsah, specifikum dechu a rezonance hlavy, hlas. flexibilita jako základ koloraturního zpěvu; vzdělávání v conservatoriích; základní pilíře pěv. techniky: messa di voce; mezza voce (posazené piano), ornamentika a běhy, trylek, martelato. Typy barokních árií. První italské učebnice zpěvu a 'metoda pedagogova vzoru' (kopírování).

14. Obrodné úsilí F. Schmitta a německá pěvecká pedagogika.

Příčiny tzv. všeobecné krize pěvectví sklonku 19. stol.; renesance staroital. principů v díle Fr. Schmitta; vliv objevu laryngoskopu na pěvec. pedagogiku; idea primárního tónu M. Brunova; využití parciálního rejstříku u P. Brunse Molara; užití průřezů hlavou u Lilly Lehmann, škola Fr. Martiensen-Lohmann atd. Vliv tzv. fyziologické školy na R. Vaška.

15. Pivodova škola jako základ české pěvecké pedagogiky.

Osobnost Fr. Pivody; Pivodova pěvecká a operní škola v Praze (1869 - 1940); příbuznost staroitalské a fyziologické škole; charakter pěvec. vzdělávání Fr. Pivody a jeho učebnice. Pokračovatelé Pivodovy tradice (resp. M. Pivodové) – přehled významných pedagogů a autorů české pěvecko-pedagogické literatury 20. století (Benoni, Lašek, Rosner aj.).

IV. Otázky k absolventské zkoušce z umělecko – pedagogické přípravy

Metodika hlavního oboru – HRA NA TROMBON

- 1) Základní předpoklady pro hru na trombon.
Dýchání, držení nástroje, hra vestoje a vsedě, řešení nejčastějších problémů.
- 2) Nátisková problematika, volba nátrubku.
Definice, anatomie nátiskového svalstva, tvar chrupu, tvar a velikost retního otvoru, řešení obtíží v krajních rozsahových a dynamických polohách. Vhodný typ nátrubku pro různé typy nátiskových svalů, jeho velikost a další parametry. Orientační přehled běžně dostupných nátrubků, jejich cejchování.
- 3) Hlavní a nejdůležitější vedlejší činitelé hry na žesťový nástroj.
Popis a vysvětlení. Příčina a řešení nejčastějších chyb.
- 4) Popis moderního trombonu a základy snížcové techniky.
Dva typy žesťových nástrojů, vlastnosti trombonového tónu, vliv menzury na charakter zvuku a dynamiky. Držení nástroje je základním předpokladem kvality snížcové techniky. Popis poloh. Základní požadavky na techniku pravé ruky. Intonační pomůcky. Řešení nejčastějších chyb.
- 5) Artikulace při hře.
Detaché, legato a jeho 3 druhy, rozdíl mezi stylem francouzským a německým a srovnání jejich kvalit, portamento, akcenty, staccato, násobné nasazování. Způsoby cvičení, pomůcky, představy. Nejběžnější chyby a jejich řešení.
- 6) Flexibilita a odolnost nátisku. Provedení melodických ozdob.
Vysvětlení pojmů. Nejrůznější způsoby cvičení. Práce na ornamentech, provedení retního trylku. Zohlednění estetického aspektu.
- 7) Stupnice, chromatika, jiná denní technická cvičení, velké etudy.
Proč je třeba denně cvičit rutiny. Způsoby cvičení, rytmy, dvojité varianty, postupné zrychlování – zdůvodnit. Význam rozsáhlých etud. Požadavek kontrastu při cvičení.
- 8) Intonační problematika trombonu.
Význam dechové opory, návrh intonačních cvičení, určení efektivního sledu poloh v různých tempech. Koordinace s nádechy. Intonace v komorní hře – s klavírem i v souboru. Obvyklé cvičení intonace v trombonovém kvartetu.
- 9) Hra z paměti.
Typy paměti používané k memorování skladby, metodický postup činnosti. Nejběžnější chyby.
- 10) Pozitivní koncentrace, vjemy a důležitost představy při hře, práce s trémou.
Podmínky pro správné soustředění při denní práci i před a při vystoupení na pódiu. Tónová imaginace. Relaxačně koncentrativní metody pro práci s trémou. Definice trémy z hlediska emocionálního, fyziologického, historického a sociálního. Medikace.
- 11) Pedagogická literatura, vhodné etudy a skladby pro ZUŠ.
Průběh vyučovací hodiny, přiměřenost a posloupnost požadavků. Příklady nejznámějších škol hry na žesť, často užívaných skladeb. Přehled světových metodik trombonové hry.
- 12) Trombon v symfonickém orchestru.
Vývoj trombonu ve staleté historii symfonického orchestru, rodina trombonů, jejich ladění, orchestrální skupina trombonů a tuby, problematika orchestrálního ladění, nástupů, počítání pauz atd.
- 13) Hra v klících.
Zdůvodnění, historický vývoj hry v klících, způsob nácvičky, nejznámější školy. Vztah mezi notací a laděním nástroje.
- 14) Hra na příbuzné nástroje.
Altový trombon, baryton, baskřídlówka, basová trubka. Ladění, specifika, použití, školy.
- 15) Historický vývoj sólového repertoáru.
Konkrétní příklady skladeb různých stylových období a jejich interpretační nároky. Italský kontra německý barokní repertoár. Významní virtuózní minulosti i současnosti.

V. Otázky k absolventské zkoušce z umělecko – pedagogické přípravy

Metodika hlavního oboru – HRA NA VIOLONCELLO

- 1) Nábor a výběr žáků pro hru na violoncello, výběr vhodného nástroje.
- 2) Seznámení s nástrojem a smyčcem, jména jednotlivých částí, sezení při hře na violoncello, držení nástroje a smyčce.
- 3) Postavení levé ruky na krajních strunách, zdvih a dopad dvou i více prstů současně.
- 4) Dopad prstů po hře na prázdných strunách, vedení smyčce dolní polovinou, horní polovinou, celým smyčcem.
- 5) Přechody smyčce na vedlejší strunu, přechod smyčce na vzdálenější strunu.
- 6) Široké polohy – dolů i nahoru.
- 7) Vázání několika tónů na jeden tah smyčce (legato).
- 8) Zvýšená široká základní poloha. Rozšiřování a zužování polohy na prvním prstu.
- 9) Příprava na veřejná vystoupení, interní přehrávky.
- 10) Polohy – poloha lubová.
- 11) Hra stupnic a akordů.
- 12) Střední polohy, palcové polohy.
- 13) Smyková technika – detache, martele, staccato, spiccato, frotte.
- 14) Melodické ozdoby, výrazové prvky (vibrato, dynamika, agogika).
- 15) Učební osnovy ZUŠ, Školy hry na violoncello.

VI. Otázky k absolventské zkoušce z umělecko – pedagogické přípravy

Metodika hlavního oboru – HRA NA TRUBKU

- 1) Předpoklady pro hru na žesťový nástroj.
- 2) Postoj při hře, držení nástroje, funkce levé a pravé ruky.
- 3) Vysvětli správnou metodu dýchání při hře na trubku.
- 4) Funkce čelisti, umístění nátrubku na rtech, úhel nátrubku.
- 5) Volba a velikost nátrubku.
- 6) Jaký vliv má tréma při interpretaci na veřejnosti v kladech nebo v záporech a jak trémě předcházet?
Doporučuješ hru z paměti?
- 7) Denní cvičební plán. Co považuješ za nejdůležitější pro každodenní cvičení – uveď příklady.
- 8) Jaký je rozdíl mezi hrou na klasickou B-trubku a ostatními trumpetami vyššího ladění?
- 9) Doporučuješ hru na suchý či mokrá nátisk?
- 10) Jakým způsobem bychom se měli rozehrávat (je nutné každodenní rozehrávání a jaký má vliv na celodenní hru)?
- 11) Funkce jazyka při hře na trubku. Ve kterém ročníku bys doporučil výuku násobných staccat a za jakých okolností je nácvik vůbec možný?
- 12) Jaký vliv má inteligence a psychika na vývoj hráče?
- 13) Jaký rozdíl je mezi interpretací sólové hry na trubku a orchestrální hrou v symfonickém orchestru?
- 14) Dynamika, barva tónu, zvuková představivost.
- 15) Přednesová literatura pro začátečníky a pokročilé, výběr.

VII. Otázky k absolventské zkoušce z umělecko – pedagogické přípravy

Metodika hlavního oboru – HRA NA VIOLU

- 1) Problematika přechodu z houslí na violu.
- 2) Psychologické aspekty práce učitele na ZUŠ.
- 3) Funkce levé ruky – druhy chyb a způsoby jejich odstraňování.
- 4) Funkce pravé ruky – druhy chyb a způsoby jejich odstraňování.
- 5) Tvorba tónu.
- 6) Smyky.
- 7) Flageolety, pizzicato, collegno. Melodické ozdoby.
- 8) Výměny poloh levé ruky.
- 9) Hra na violu v orchestru.
- 10) Hra na violu v komorním ansámblu.
- 11) Vibrato.
- 12) Intonace.
- 13) Rytmus.
- 14) Stupnice, akordy, dvojhmaty.
- 15) Představivost – nedílná součást interpretace.

VIII. Otázky k absolventské zkoušce z umělecko – pedagogické přípravy

Metodika hlavního oboru – HRA NA KONTRABAS

- 1) Výběr žáka pro hru na kontrabas.
- 2) Smyčcová technika.
- 3) Kvalita začátku a tvorba čistých tónů.
- 4) Přechody strun.
- 5) Saltato – smyky skákavé.
- 6) Sautillé a ricochet.
- 7) Hmatníková technika.
- 8) Intonace.
- 9) Vibráto.
- 10) Frázování.
- 11) Pružnost a uvolněnost.
- 12) Dýchání.
- 13) Tréma.
- 14) Denní cvičení.
- 15) Hudební paměť.

Metodika hlavního oboru – HRA NA AKORDEON

- 1) Základy hry, správné sezení, postavení ruky, začátky výuky, výstup na konci I. ročníku.
- 2) Náplň výuky 2. a 3. ročníku, výstup na konci 3. ročníku ZUŠ
- 3) 4.-7. roč. ZUŠ, náplň výuky, volba nástroje, výstup na konci 7. roč. ZUŠ
- 4) II. cyklus, profil absolventa ZUŠ, výběr literatury, individuální přístup
- 5) Komorní, orchestrální hra, kombinace s jinými nástroji, výběr literatury
- 6) Stavba vyučovací hodiny, domácí příprava, řešení technických problémů, spolupráce s rodiči, motivace, klasifikace.
- 7) Školy hry na akordeon - srovnání. Stupnice, prstová cvičení, etudy.
- 8) Registrace pravého i levého manuálu, jednotlivé registry, jejich správné použití
- 9) Tvorba tónu, druhy artikulací - prstové, měchové. Výrazové prostředky.
- 10) Práce s výjimečně talentovanými žáky. Příprava na soutěž, správný výběr soutěžní literatury.
- 11) Práce s handicapovanými žáky. Poruchy učení, téma, psychologické aspekty.
- 12) Polyfonie - artikulace, frázování, důležitost měchových obrátů, transkripce.
- 13) Typy akordeonů, klávesové i knoflíkové, jednotlivé velikosti i značky. Zásady při výběru vhodného nástroje.
- 14) Výchova k celkové hudební vzdělanosti, společenský aspekt. Zaměření jednotlivých žáků, využití moderní akordeonové literatury.
- 15) Hra z listu, improvizace, tvorba doprovodů. Zpěvníky.

X. Otázky k absolventské zkoušce z umělecko – pedagogické přípravy

Metodika hlavního oboru – HRA NA HOUSLE

- 1) Základní umělecké vzdělávání – charakteristika; předpoklady pro studium v ZUŠ – talentová zkouška: hudební sluch, rytmus, fyziologické předpoklady;
- 2) Organizace výuky v ZUŠ, rozdělení studia – přípravné, základní, výuka s rozšířeným počtem vyučovacích hodin, studium pro dospělé; cíle vyučovacích hodin, úloha učitele při vyučování;
- 3) Volba nástroje a smyčce, adjustace nástroje a smyčce; spolupráce ZUŠ s rodiči; základní vhléd do hudebního světa (poslech skladeb + návštěva koncertů, operních a baletních představení); domácí příprava žáků, ladění nástroje;
- 4) Výuka začátečníků v ZUŠ – postoj, uchopení nástroje a smyčce, funkce levé a pravé ruky včetně volby průpravných cvičení, hra pizzicato a arco; nácvik základních smyků detaché, staccato, legato;
- 5) Volba studijní literatury – přípravné studium I. a II. vzdělávacího stupně; stupnice a rozložené akordy, technická cvičení, etudy, přednesové skladby;
- 6) Uchopení nástroje a postavení levé ruky, vývoj techniky levé ruky – fázování; intonace; hra v 1. poloze; úvod do hry v polohách, výměny poloh; nácvik vibráta; úvod a fázování dvojhmatové techniky; uchopení a vedení smyčce, vývoj tónotvorby – fázování; nácvik smyků detaché, staccato, legato a salátových smyků;
- 7) Volba studijní literatury – základní studium I. vzdělávacího stupně, technická cvičení, etudy, přednesové skladby; základy souhry, korepetice, základy stylové interpretace, vypracování dynamického plánu skladby; ; propojení studia hlavního předmětu s předměty kolektivní interpretace a s předmětem všeobecná hudební nauka;
- 8) Volba studijní literatury – studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin I. vzdělávacího stupně, technická cvičení, etudy, přednesové skladby; propojení studia hlavního předmětu s předměty kolektivní interpretace a s předmětem všeobecná hudební nauka;
- 9) Volba studijní literatury – studium pro dospělé, technická cvičení, etudy, přednesové skladby; základy souhry, korepetice, základy stylové interpretace, vypracování dynamického plánu skladby; propojení studia hlavního předmětu s předměty kolektivní interpretace;
- 10) Volba studijní literatury – základní studium II. vzdělávacího stupně, technická cvičení, etudy, přednesové skladby; základy souhry, korepetice, základy stylové interpretace, vypracování dynamického plánu skladby; propojení studia hlavního předmětu s předměty kolektivní interpretace;
- 11) Volba studijní literatury – studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin II. vzdělávacího stupně; technická cvičení, etudy, přednesové skladby; propojení studia hlavního předmětu s předměty kolektivní interpretace;

- 12) Práce učitele se školním vzdělávacím programem, propojení vyučovacích předmětů v ZUŠ (hlavní předmět + hudební nauka + předměty kolektivní interpretace); příprava ke studiu v konzervatořích nebo středních či vysokých školách s umělecko pedagogickým zaměřením;
- 13) Žákovské přehrávky, koncerty, postupové a závěrečné zkoušky z hlavního předmětu v ZUŠ – organizace;
- 14) Národní a mezinárodní soutěže pro žáky ZUŠ, přehled, volba typu soutěže, příprava – I. a II. vzdělávací stupeň přípravného a základního studia včetně studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin;
- 15) Poslání ZUŠ – základní umělecké vzdělávání amatérské veřejnosti ve hře na zvolený hudební nástroj – I. a II. vzdělávací stupeň přípravného a základního studia včetně studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin včetně studia pro dospělé;

XI. Otázky k absolventské zkoušce z umělecko – pedagogické přípravy

Metodika hlavního oboru - HRA NA FLÉTNU

- 1) Výběr žáků pro studium hry na příčnou flétnu.
- 2) První hodiny výuky hry na příčnou flétnu.
- 3) Nejvhodnější literatura pro počátky hry na příčnou flétnu, nejvhodnější flétnové školy a metodiky.
- 4) Problémy, které nejčastěji nastávají v počátcích výuky hry na příčnou flétnu.
- 5) Stavba nátisku u příčné flétny.
- 6) Správné dýchání při hře na příčnou flétnu.
- 7) Správný postoj a držení těla při hře na příčnou flétnu. Držení nástroje a poloha prstů při hře.
- 8) Nasazení tónu, jednoduché, dvojité (trojité) staccato, artikulace.
- 9) Nejvhodnější flétnové etudy a přednesové skladby pro výuku žáků I. cyklu ZUŠ.
- 10) Počátky hry druhé oktávy na příčnou flétnu, hra třetí oktávy, intonace.
- 11) Vibrato. Jeho charakteristika, tvoření (metodika výuky).
- 12) Příprava žáků na talentovou zkoušku na konzervatoř. Význam komorní (souborové) hry při výuce flétny na ZUŠ.
- 13) Stavba vyučovací hodiny při hře na příčnou flétnu.
- 14) Výběr vhodného nástroje pro studium hry na příčnou flétnu v ZUŠ, event. pro zájemce o studium na konzervatoři.
- 15) Nejvhodnější flétnové etudy a přednesové skladby pro výuku žáků II. cyklu ZUŠ.

XII. Otázky k absolventské zkoušce z umělecko – pedagogické přípravy

Metodika hlavního oboru - HRA NA BICÍ NÁSTROJE

- 1) Bicí nástroje, jejich rozdělení a třídění.
- 2) Postavení a uplatnění bicích nástrojů v orchestru od poloviny 18. století.
- 3) Postavení a uplatnění bicích nástrojů v orchestru 19. a 20. století.
- 4) Bicí nástroje blanozvukné, princip, druhy.
- 5) Paličky pro hru na bicí nástroje, jejich výběr pro jednotlivé druhy nástrojů.
- 6) Paličky pro hru na bicí nástroje, způsoby držení, nácvik úhozů.
- 7) Příprava bicích nástrojů ke hře, poloha, postavení a ladění.
- 8) Přírazy, jejich nácvik a hra. Paradydly, jejich nácvik.
- 9) Notace bicích nástrojů, její pravidla a realizace v symfonickém a dechovém orchestru.
- 10) Nácvik akcentů na malý buben, způsob a vhodné časové zařazení nácviku. Způsoby jejich značení (synkopy).
- 11) Metody a způsoby práce s talentovanými žáky ZUŠ a jejich příprava k profesionálnímu studiu.
- 12) Hra na soupravu bicích nástrojů, časové zařazení a metody nácviku.
- 13) Hra na xylofon a vibrafon. Ladění, držení paliček, způsob použití, úhoz.
- 14) Tympán, jeho druhy. Vývoj, způsob hry, uplatnění.
- 15) Výroba paliček, druhy materiálů. Opravy bicích nástrojů.

XIII. Otázky k absolventské zkoušce z umělecko – pedagogické přípravy

Metodika hlavního oboru – HRA NA HOBOJ

- 1) Zjišťování schopností u začátečníků, věkové a fyzické nároky na žáka.
- 2) Zahájení výuky v praxi, postavení nátisku.
- 3) Metodický postup při zahájení výuky.
- 4) Výchovný přístup k osobnosti žáka, učitel jako vzor.
- 5) Intonace při hře na hoboj, hra z paměti.
- 6) Tvořivá atmosféra ve výuce, motivační prvky.
- 7) Postup při výuce hmatů, postavení rukou.
- 8) Možné problémy žáků v prvním a druhém roce studia.
- 9) Trénování výdrže a techniky.
- 10) Sledování fyzického stavu žáka v prvních letech studia.
- 11) Cesta k dokonalému zvládnutí nástroje.
- 12) Veřejné vystupování žáka.
- 13) Obtížnost nácviku dynamiky u hoboje.
- 14) Literatura pro začátečníky pokročilejší studenty.
- 15) Metodika výroby hobojevých strojků, včetně pracovního postupu.

XIV. Otázky k absolventské zkoušce z umělecko – pedagogické přípravy

Metodika hlavního oboru - HRA NA LESNÍ ROH

- 1) Předpoklady pro hru na žesťový nástroj. Postoj při hře, držení nástroje.
- 2) Problematika dýchání při hře na lesní roh.
- 3) Nátisk, jeho funkce, tvar chrupu, funkce čelisti, funkce svalstva.
- 4) Nátrubek, volba, velikost, umístění. Retní otvor, tvar a velikost
- 5) Tvorba tónu, vydržované tóny, retní vazby, tónová představa. Nácvik odlehčování nátisku, pedálové tóny.
- 6) Staccato jednoduché, násobné. Portamento, legato, melodické ozdoby, postup při jejich cvičení.
- 7) Literatura pro začátečníky, její výběr, dávkování. Sestavení cvičebního plánu, denní cvičení.
- 8) Hra stupnic a akordů, rytmická artikulace. Etudy, způsob nácviku.
- 9) Dynamika, nácvik. Etudy, způsob nácviku.
- 10) Přednesová literatura pro začátečníky, pro pokročilé.
- 11) Nácvik přednesu, hudební styl.
- 12) Hra z paměti, korepetice. Veřejná vystoupení, tréma.
- 13) Hra v souboru, vztah mezi 1. a 2. hráčem skupiny. Nácvik a užívání transpozic, bouché.
- 14) Nácvik partu před první zkouškou a v průběhu zkoušení. Dělené zkoušky. Nácvik a užívání transpozic, bouché.
- 15) Poslech reprodukováné hudby a návštěvy koncertů se zaměřením na zvolený nástroj. Pedagogická praxe, přístup učitele k žákovi.

XV. Otázky k absolventské zkoušce z umělecko – pedagogické přípravy

Metodika hlavního oboru – HRA NA KLARINET

- 1) Výběr žáků pro výuku hry na klarinet.
- 2) Tvoření tónu (nasazení a ukončení).
- 3) Správné dýchání, držení nástroje, postoj při hře.
- 4) Nejčastější problémy při tvoření tónu (přefuk).
- 5) Správná technika jazyka, prstů.
- 6) Význam a způsob hry vydržovaných tónů.
- 7) Nejvhodnější školy a způsob jejich použití.
- 8) Význam komorní hry na hudebních školách.
- 9) Osnovy a způsob jejich využití v I. cyklu.
- 10) Osnovy a způsob jejich využití ve II. cyklu.
- 11) Dolad'ování a rejstříky klarinetu.
- 12) Význam a způsob nácviku artikulací.
- 13) Vedení žáka k praktickému využití nástroje.
- 14) Příprava žáků ke zkoušce na konzervatoři.
- 15) Vedení žáka ke správnému zacházení, údržbě a hygieně nástroje.

XVI. Otázky k absolventské zkoušce z umělecko – pedagogické přípravy

Metodika hlavního oboru – HRA NA VARHANY

- 1) Cíl předmětu, specifika varhanního oboru.
- 2) Předpoklady pro hru na varhany.
- 3) Přehled dostupných varhanních škol.
- 4) První hodina – seznámení s nástrojem, obuv, klavírní průprava, stavba hodiny.
- 5) Specifické prvky v manuálové technice, jejich nácvik.
- 6) Nácvik pedálové hry špičkou, patou, chodidlem, překlady a podklady, glissando.
- 7) Nácvik souhry manuálu s pedálem, jednoduchý trojhlas, triová hra.
- 8) Výběr doplňující literatury k varhanní škole, zásady registrace, charakteristika jednotlivých slohových období.
- 9) Osm malých preludií a fug J. S. Bacha, výběr jednoho z nich, způsob nácviku.
- 10) Přehled barokní, romantické a moderní literatury pro začátečníky, hra z paměti.
- 11) Druhy úhozu v hudbě barokní a následujících období.
- 12) Důležitost a počátky výuky varhanní improvizace u varhaníků amatérů.
- 13) Péče o nástroj, funkce organologa, důležitost kontaktů s ostatními varhaníky.
- 14) Příprava na vystoupení, soutěž, příp. další vyšší studium v oboru.
- 15) Příprava žáka na varhanní spolupráci se sólisty a na doprovod lidu při obřadu.

XVII. Otázky k absolventské zkoušce z umělecko – pedagogické přípravy

Metodika hlavního oboru – HRA NA FAGOT

1. Výběr kandidáta pro hru na fagot / vhodné nástrojové dispozice /
2. Správné složení, rozkládání a ošetřování nástroje.
3. Postoj a držení nástroje při hře na fg.
4. Tvoření tónu, dýchání / žeberně brániční dýchání /
5. Vyržované tóny, nácvik – crescendo, decrescendo
6. Hra legata, hra staccata / baroko, klasicismus /, hra portamenta
7. Hra stupnic a akordů / pomocí tetrachordů, variací /
8. Hra intervalů v legatu směrem dolů, hra intervalů legato vzestupně
9. Úprava strojků
10. Dolad'ování pomocí nátisku, dolad'ování pomocí dechu
11. Nácvik násobného staccata
12. Frázování v pomalém a rychlém tempu
13. Nácvik technických pasáží ve variacích
14. Nácvik rytmických útvarů, melodické ozdoby, barokní trylky
15. Interpretace různých stylových období

XVIII. Otázky k absolventské zkoušce z umělecko – pedagogické přípravy

Metodika hlavního oboru – HRA NA TUBU

- 1) Základní předpoklady hry na tubu a žesťové nástroje obecně. Držení nástroje. Postoj při hře. Výběr žáka. Výběr nástroje.
- 2) Dýchání. Dýchací cviky.
- 3) Nátisk, jeho funkce. Funkce čelisti a svalstva.
- 4) Nátrubek: volba, velikost, umístění. Retní otvor.
- 5) Tvorba tónu. Vyržované tóny, retní vazby, pomocné slabiky, tónová představa, pedálové tóny.
- 6) Artikulace, práce jazyka, začátek a konec tónu, staccato, portamento, legato.
- 7) Denní nátisková cvičení, stupnice, akordy, rytmické artikulace.
- 8) Hra etud. Nácvič frázování, dávkování.
- 9) Nácvič dynamiky. Barva tónu. Zvuková představivost.
- 10) Nácvič přednesu. Hudební styl.
- 11) Psychologie přípravy a veřejného vystoupení. Tréma. Práce s trémou.
- 12) Hra z paměti. Typy paměti. Metodický postup při memorování. Korepetice.
- 13) Intonační obtíže. Hra na nástroje C, Es, F. Transpozice.
- 14) Pedagogická praxe. Stavba vyučovací hodiny. Sestavení cvičebního plánu. Pedagogická literatura pro tubu.
- 15) Přednesová literatura pro začátečníky a pokročilé.

XIX. Otázky k absolventské zkoušce z umělecko – pedagogické přípravy

Metodika hlavního oboru – HRA NA ZOBCOVOU FLÉTNU

1. Problematika výuky zobcové flétny na ZUŠ
2. Rozvoj osobnosti žáka, cíle hudebního vzdělávání, hudební talent
3. Struktura vyučovací hodiny, učební plány, doplňující materiály ve výuce
4. Cvičení na nástroj, motivace žáka
5. “First steps” první hodiny výuky hry na zobcovou flétnu
6. Držení těla a nástroje, prstová technika
7. Artikulace – druhy nasazení, historické prameny, artikulace jako výrazový prostředek
8. Dechová technika na psychické a fyzické úrovni, dechová cvičení
9. Tvorba tónu, práce s kvalitou zvuku při hře na zobcovou flétnu
10. Kreativní přístup k výuce a začlenění improvizace jako její nedílné součásti
11. Druhy “moderních technik”, význam jejich aplikace ve výuce
12. Hudební výraz, vyjadřovací prostředky, zapojení fantasmie žáka
13. Hra z paměti: motorická, kognitivní, strukturová a emocionální paměť
14. Tréma, příprava žáka na veřejná vystupování
15. Výuka ve skupinkách, její přednosti a záporné faktory

XX. Otázky k absolventské zkoušce z umělecko – pedagogické přípravy

Metodika hlavního oboru – HRA NA SAXOFON

- 1) Výběr žáků pro studium hry na saxofon (vhodný věk, základní předpoklady, posouzení dispozic).
- 2) Výběr vhodného nástroje, hubičky a plátků (včetně základní údržby nástroje a úpravy plátků).
- 3) Správné dýchání, postoj a držení nástroje.
- 4) Správný nátisk (referenční tón).
- 5) Nasazení tónu, základní artikulace (legato, detaché, tenuto, staccato, akcent).
- 6) První hodiny výuky hry na saxofon.
- 7) Nejčastější problémy v počátcích hry na saxofon a jejich odstranění.
- 8) Intonace a její ovlivňování při hře na saxofon (dolad'ovací hmaty, práce hrtanu).
- 9) Vibrato (charakteristika, tvoření, nácvik).
- 10) Nejvhodnější literatura pro počátky hry na saxofon, saxofonové školy.
- 11) Vhodná saxofonová literatura pro výuku žáků v ZUŠ (etudy a přednesové skladby).
- 12) Nácvik stupnic, etud a přednesových skladeb.
- 13) Význam komorní (souborové) hry při výuce hry na saxofon v ZUŠ.
- 14) Příprava žáků k přijímací talentové zkoušce na konzervatoř.
- 15) Druhy saxofonů a jejich vývoj v průběhu historie.

XXI. Otázky k absolventské zkoušce z umělecko – pedagogické přípravy

Metodika hlavního oboru – HRA NA CEMBALO

1. Předpoklady uchazeče o hru na cembalo
2. Vedení žáka k návyku správného cvičení
3. Učebnice a teoretické spisy dobové i soudobé
4. Role historických pramenů ve výuce
5. Role improvizace a ornamentiky
6. Oblastní a stylové typy cembal
7. Zvukové a výrazové prostředky cembala a jejich konkrétní výuka
8. Technická cvičení a jejich užití na cembale
9. Rozdíly úhozu a artikulace na klavíru či varhanách a na cembale
10. Obtíže při přestupu na cembalo z klavíru či varhan a jejich řešení
11. Výuka hry bassa continua v rámci výuky hry na cembalo
12. Učební materiály a vedení předmětu komorní hra
13. Typické cembalové formy a metodický postup při výuce
14. Péče o nástroj, ladění cembala
15. Typy klávesových nástrojů a jejich specifika z pohledu interpretace tzv. staré hudby

XXII. Otázky k absolventské zkoušce z umělecko – pedagogické přípravy

Metodika hlavního oboru – HRA NA ELEKTRICKOU KYTARU

1) Postup při výběru vhodného nástroje žáka.

Výběr velikostí a typů strun, využití historického přehledu k danému stylu (jazz, rock, blues, country)

2) Popis nástroje, správné držení kytary ve hře, údržba kytary, stavba z hlediska vývoje.

Hra v sedě a ve stoje (délka popruhu, stolička, uvolnění, pohyb s kytarou po pódiu)

3) Pravá ruka, označení prstů, hra trsátkem, přípravná pozice a techniky.

Picking, práce s pákou, prstová technika navazující na klasickou techniku, úhozy, palm muting apod.

4) Levá ruka, označení prstů, přípravná pozice, hra jednohlasu.

Steve Krenz: Learn a Master Guitar; Ladislav Daniel: Škola hry pro zobcovou sopránovou flétnu

5) Metodický postup při nácviu výměny poloh a plynulém přechodu mezi sólovou a doprovodnou hrou.

Joe Pass: Guitar Method

6) Metodický postup při výuce akordové hry, znalost kadencí a jejich uplatnění v praxi.

Já písnička 1 – 5, Luboš Andršt: Volume 2

7) Praktické využití doprovodné hry, vedení žáka ke schopnosti improvizace.

Jaroslav Šindler: Improvizace, Vítězslav Štefl: Rocková kytara 1,2,3, Luboš Andršt: Volume 1

8) Metodický postup při nácviu akordů, leggata, barré, flagioletů.

Štěpán Urban: Cesta k umělecké hře na kytaru, Jiří Jirmal: Kytara pro začátečníky

9) Metodický postup při nácviu akordových rozkladů, arpeggií, rasguada a tappingu.

Jon Wheatley – Jazz swing guitar, Eddie Van Halen – hammering style

10) Metodický postup při zadávání přednesové skladby.

Sluchová analýza skladby, nácvik, frázování, dynamika

11) Didaktické zásady při výběru přednesových skladeb.

Konzultace s žákem ohledně výběru, technická obtížnost, využití zvukových modulů

12) Hra v souboru, dynamika, pódiová praxe.

Karel Velebný: Jazzová praktika 1,2

13) Příprava žáka na veřejné vystoupení, tréma a její odstranění.

14) Příprava žáka na soutěže.

15) Vybavení učebny pro výuku, bezpečnostní pravidla s elektronikou, údržba zesilovačů a komb.

XXIII. Otázky k absolventské zkoušce z umělecko – pedagogické přípravy

Metodika hlavního oboru – HRA NA BAROKNÍ PŘÍČNOU FLÉTNU

1. První hodina- možnosti postupu a přístupu v práci s žákem.
2. Problematika přechodu z moderní příčné flétny či jiného nástroje na barokní flétnu. Úskalí, postup, metody, možnosti, popis výhod a nevýhod.
3. Srovnání moderních a dobových škol pro bar. př. flétnu.
4. Srovnání interpretů 20-21. století. Popis zvuku, interpretace, stylu hry, estetiky zvuku. Jak hodnotí zvuk a styl hraní historické prameny tehdejší doby.
5. Technické cvičení, etudy-popis co obsahují moderní a co staré školy. Které etudy lze uplatnit z moderních škol a co je jejím přínosem pro barokní flétnu.
6. Správné držení nástroje, hra v sedě, ve stoje-popis. Historické prameny- srovnání popisu k držení flétny.
7. Školy, kursy, workshopy u nás i v zahraničí.
8. Dýchání-popis, cvičení, nádechy ve skladbě-pravé, nepravé. Jak interpretačně zvolit správná místa na nádech.
9. Výrazové složky hry-zvukové a dynamické možnosti, artikulační možnosti, rétorické figury, vibrato-jako efekt ozdoby-dva typy. Agogika- jak zvolit vhodné místa.
10. B. Kuijken-osobnost, jeho vliv a význam pro barokní flétnu.
11. Výrobci dobových modelů fléten. Typy fléten, výstavy nástrojů.
12. Flétnový rejstřík, rozsah, znělé-neznělé tóny, alternativní hmaty, historické zdroje. Popis práce s neznělými tóny, cvičení.
13. Tréma, postup, úskalí, cvičení, možnosti přípravy. Dlouhodobá práce před vystoupením. Techniky, které pracují s uvolňováním těla.
14. Přednesová literatura pro začátečníky, až po pokročilé. Historické školy, moderní školy-srovnání.
15. Improvizace, hra z listu, stupnice, akordy-možnosti práce. Přínos, jak začít. Dostupné materiály.

XXIV. Otázky k absolventské zkoušce z umělecko – pedagogické přípravy

Metodika hlavního oboru – HRA NA BASOVOU KYTARU

1. postup při výběru vhodného nástroje pro žáka
2. popis nástroje a správné držení baskytary při hře
3. pravá ruka označení prstů, základní pozice ruky
4. levá ruka označení prstů, rozdělení poloh na baskytaře
5. vybavení učebny pro výuku hry na baskytaru
6. metodický postup výuce akordové hry, znalost kadencí a jejich uplatnění v praxi
7. praktické využití doprovodné hry
8. vedení žáka ve schopnosti improvizace
9. metodický postup při nácviku akordů legáta hammeringu tappingu a agpegíích
10. metodický postup při nácviku flažoletů
11. metodický postup při nácviku technik - mute, stacato a perkusivních tónů
12. metodický postup při zadávání skladeb pro žáka
13. příprava žáka na veřejné vystoupení, tréma a její odstranění
14. příprava žáka na soutěže
15. hra v souboru, souhra, dynamika a pódiová praxe